

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.5.2009
KOM(2009) 226 endelig

Forslag til

**afgørelse truffet af Rådet og repræsentanterne for Den Europæiske Unions
medlemsstateres regeringer, forsamlet i Rådet**

**om undertegnelse og foreløbig anvendelse af lufttransportaftalen mellem Amerikas
Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets
medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af parterne og
Kongeriget Norge som den fjerde af parterne og**

**om undertegnelse og foreløbig anvendelse af en tillægsaftale mellem Det Europæiske
Fællesskab og dets medlemsstater som den første af parterne, Island som den anden af
parterne og Kongeriget Norge som den tredje af parterne om anvendelsen af
lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det
Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som
den tredje af parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne**

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. Baggrunden for forslaget

• Begrundelse og formål

Luftransportaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Amerikas Forenede Stater (USA) på den anden side er undertegnet den 25. og 30. april 2007 ("luftransportaftalen mellem EU og USA") og trådte i kraft den 30. marts 2008. Ifølge artikel 18, stk. 5, i luftransportaftalen mellem EU og USA bekræftes det, at begge parter har et fælles mål om "at skabe flest mulig fordele for forbrugere, luftfartsselskaber, arbejdskraft og befolkninger på begge sider af Atlanterhavet ved at udvide denne aftale til at omfatte tredjelande". I artikel 18, stk. 5, i luftransportaftalen mellem EU og USA anmodes Det Fælles Udvalg, som er nedsat ved samme aftales artikel 18, stk. 1, endvidere om at arbejde på "at udarbejde et forslag vedrørende de betingelser og procedurer ..., som vil være påkrævede, for at tredjelande kan tiltræde aftalen". Norge og Island anmodede i 2007 formelt om at tiltræde luftransportaftalen mellem EU og USA. I medfør af artikel 18, stk. 5, i luftransportaftalen mellem EU og USA opstillede Det Fælles Udvalg på sit møde den 26. februar 2009 et forslag angående Islands og Norges tiltrædelse til luftransportaftalen mellem EU og USA bestående af en "følgebrevsaftale" mellem fire parter og en tillægsaftale om de interne ordninger mellem Fællesskabet, Norge og Island. Da Norge og Island deltager fuldt ud i det fælles europæiske luftfartsområde, vil disse aftaler sikre sammenhæng i lovrammen for flyvninger mellem USA og det indre luftfartsmarked i EU – herunder Island og Norge. De vil skabe kommercielle fordele for luftfartsselskaber og forbrugere i EU, og de vil navnlig sikre, at luftransportaftalen mellem EU og USA hænger sammen med den fælles skandinaviske luftransportpolitik. Samtidig sikres det med forslaget, at den bilaterale karakter af luftransportaftalen mellem EU og USA opretholdes. Island og Norge vil indgå i forhandlingerne om en næste fase af luftransportafte med USA.

• Generel baggrund

Luftransportaftalen mellem EU og USA har fjernet alle kommercielle hindringer for flyvninger mellem ethvert punkt i EU og USA. Derudover har USA indrømmet den såkaldte syvende frihedsrettighed til EU-luftfartsselskaber, som opererer mellem USA og ikke-EU-lande, der er medlem af det fælles europæiske luftfartsområde (FELO), f.eks. Norge og Island. FELO har imidlertid ingen ekstern dimension. EU-luftfartsselskaber har derfor pt. ikke ret til at operere flyvninger mellem Norge og Island og tredjelande. Tilsvarende har norske og islandske luftfartsselskaber ikke ret til at operere mellem EU og USA.

Luftransportaftalen mellem EU og USA har tilvejebragt ensartede vilkår for markedsadgang for alle Fællesskabets luftfartsselskaber og etableret nye ordninger for et reguleringssamarbejde mellem Fællesskabet og USA inden for områder, der er væsentlige for en sikker, sikret og effektiv drift af transatlantiske ruter. Norge og Island har vedtaget den samlede gældende fællesskabsret på det luftfartspolitiske område. Ved at inddrage begge lande i anvendelsesområdet for luftransportaftalen mellem EU og USA sikres det, at alle europæiske luftfartsselskaber, der anvender den gældende fællesskabsret, vil drive transatlantiske ruter inden for en harmoniseret ramme.

Islands og Norges tiltrædelse til lufttransportaftalen mellem EU og USA kunne danne præcedens for Islands og Norges tiltrædelse til Fællesskabets øvrige luftfartsaftaler (eksempelvis Euro-Middelhavs-luftfartsaftalen med Marokko).

- **Gældende bestemmelser på det område, forslaget vedrører**

Med følgebrevsaftalens bestemmelser udvides anvendelsesområdet for lufttransportaftalen mellem EU og USA, så den finder tilsvarende anvendelse for Norge og Island. Tillægsaftalens bestemmelser bygger på afgørelsen truffet af Rådet den 25. april 2007 om undertegnelse og midlertidig anvendelse af lufttransportaftalen mellem EU og USA (2007/339/EF).

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

I lufttransportaftalen mellem EU og USA er der udtrykkeligt taget højde for en udvidelse af lufttransportaftalen mellem EU og USA til tredjelande. Med følgebrevsaftalen etableres den nødvendige forbindelse mellem lufttransportaftalen mellem EU og USA og aftalen om det fælles europæiske luftfartsområde. Den giver ikke aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde en ekstern dimension. Den er i overensstemmelse med EU's overordnede politik i forhold til Island og Norge.

2. **Høring af berørte parter og konsekvensvurdering**

- **Høring af berørte parter**

Høringsmetoder, hovedmålgrupper og deltagernes generelle profil

Islands og Norges tiltrædelse til lufttransportaftalen mellem EU og USA er drøftet på forskellige møder i Det Fælles Udvalg, som er nedsat ved lufttransportaftalen mellem EU og USA, og i uformelle tekniske møder med medlemsstaterne. Alle disse møder er forberedt på møder i det rådgivende brancheforum med deltagelse af repræsentanter for luftfartsselskaber, lufthavne og arbejdstagerorganisationer.

Sammendrag af svarene og hvordan der er taget hensyn til dem

Spørgsmålet om Islands og Norges tiltrædelse til lufttransportaftalen mellem EU og USA er drøftet på fire møder i det rådgivende brancheforum, hvori de nærmere enkeltheder ved denne fremgangsmåde blev drøftet indgående. Der er taget behørigt hensyn til alle kommentarer fra medlemsstater og interessenter under udarbejdelsen af Fællesskabets holdning med henblik på mødet i Det Fælles Udvalg, der er afholdt den 26. februar 2009.

- **Ekspertbistand**

Der har ikke været behov for ekstern ekspertbistand.

- **Konsekvensvurdering**

Med aftalen udvides anvendelsesområdet for lufttransportaftalen mellem EU og USA til Island og Norge. Dette giver EU-luftfartsselskaber mulighed for at udnytte rettigheder, som USA siden den 30. marts 2008 har indrømmet med hensyn til at

operere passagerflyvninger mellem USA og Island eller Norge.

3. Forslagets retlige aspekter

- **Resumé af forslaget**

Forslaget består af to elementer:

- Med følgebrevsaftalen mellem de fire parter udvides anvendelsesområdet for lufttransportaftalen mellem EU og USA, så den finder tilsvarende anvendelse for alle de fire parter.

- Med tillægsaftalen sikres det, at den bilaterale karakter af lufttransportaftalen mellem EU og USA opretholdes. Norge og Island vil være repræsenteret i Det Fælles Udvalg af Kommissionen for alle områder, der ikke hører under medlemsstaternes enekompetence. Der er fastsat regler for udveksling af oplysninger, deltagelse i den næste forhandlingsfase, og repræsentation i relation til voldgiftsprocedurer.

- **Retsgrundlag**

Aftalens artikel 80, stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og artikel 300, stk. 3, første afsnit.

- **Subsidiaritetsprincippet**

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, for så vidt som forslaget ikke hører ind under Fællesskabets enekompetence.

Målene i forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne af følgende grund:

Med lufttransportaftalen mellem EU og USA er der etableret nye ordninger på fællesskabsplan for udbuddet af transatlantisk lufttrafik, som afløste de tidligere ordninger indgået af medlemsstaterne individuelt. Tredjelandes tiltrædelse til lufttransportaftalen mellem EU og USA kan alene opnås på fællesskabsniveau.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet af følgende grund(e):

Forslaget påvirker ikke lovrampen for det fælles europæiske luftfartsområde. Forslaget indebærer ingen ændring af lufttransportaftalen mellem EU og USA. Forslaget er afgrænset til at sikre overensstemmelse mellem det fælles luftfartsmarked i Europa og lovrampen for transatlantiske flyvninger i medfør af lufttransportaftalen mellem EU og USA.

Forslaget indebærer ingen nye forpligtelser for EU's luftfartsmyndigheder eller for EU's erhvervsliv. Det skaber nye rettigheder for EU-luftfartsselskaber og sikrer fuld overensstemmelse mellem lufttransportaftalen mellem EU og USA og den fælles

skandinaviske lufttransportpolitik.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Andre retlige instrumenter ville ikke være hensigtsmæssige af følgende grunde:

Følgerevsaftalen mellem fire parter og en tillægsaftale er de bedst egnede instrumenter til at sikre såvel at lufttransportaftalen mellem EU og USA udvides fuldt ud til Island og Norge som den bilaterale karakter af lufttransportaftalen mellem EU og USA. En multilateral aftale, som afløser lufttransportaftalen mellem EU og USA, ville begrænse EU til én deltager i en aftale mellem fire parter, medens de foreslåede aftaler opretholder det bilaterale forhold mellem USA på den ene side og Europa på den anden. Sideordnede bilaterale aftaler mellem 1) Island-USA, 2) Norge-USA, 3) Island-Fællesskabet og 4) Norge-Fællesskabet ville medføre en unødvendig kompleksitet og garanterer ikke en fuldstændig sammenhæng i lovrammen for transatlantiske flyvninger.

4. Følger for budgettet

Forslaget har ingen konsekvenser for Fællesskabets budget.

Forslag til

**afgørelse truffet af Rådet og repræsentanterne for Den Europæiske Unions
medlemsstaters regeringer, forsamlet i Rådet**

**om undertegnelse og foreløbig anvendelse af lufttransportaftalen mellem Amerikas
Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets
medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af parterne og
Kongeriget Norge som den fjerde af parterne og**

**om undertegnelse og foreløbig anvendelse af en tillægsaftale mellem Det Europæiske
Fællesskab og dets medlemsstater som den første af parterne, Island som den anden af
parterne og Kongeriget Norge som den tredje af parterne om anvendelsen af
lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det
Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som
den tredje af parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne**

RÅDET OG REPRÆSENTANTERNE FOR DEN EUROPÆISKE UNIONS
MEDLEMSSTATERS REGERINGER, FORSAMLET I RÅDET, HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 80,
stk. 2, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater (USA) på den ene side og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den anden side ("lufttransportaftalen mellem EU og USA"), der blev undertegnet den 25. og 30. april 2007, er der udtrykkeligt taget højde for, at tredjelande kan tiltræde aftalen.
- (2) Det Fælles Udvalg opstillede inden for rammerne af lufttransportaftalen mellem EU og USA et forslag angående Islands og Norges tiltrædelse af denne aftale i medfør af artikel 18, stk. 5, i lufttransportaftalen mellem EU og USA.
- (3) Den 26. februar 2009 foreslog Det Fælles Udvalg en lufttransportaftale mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne (i det følgende benævnt "aftalen").
- (4) Kommissionen har forhandlet om en tillægsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den første af parterne, Island som den anden af parterne og Kongeriget Norge som den tredje af parterne om anvendelsen af lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af

parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne (i det følgende benævnt "tillægsaftalen").

- (5) Med forbehold af en eventuel indgåelse på et senere tidspunkt bør aftalen og tillægsaftalen undertegnes og anvendes foreløbigt af Fællesskabet og dets medlemsstater –

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1 (Undertegnelse)

1. Undertegnelsen af lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne (i det følgende benævnt "aftalen") godkendes på Fællesskabets vegne med forbehold af en rådsafgørelse om indgåelse af aftalen. Teksten til aftalen er knyttet til denne afgørelse.
2. Undertegnelsen af en tillægsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den første af parterne, Island som den anden af parterne og Kongeriget Norge som den tredje af parterne om anvendelsen af lufttransportaftalen mellem Amerikas Forenede Stater som den første af parterne, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne, Island som den tredje af parterne og Kongeriget Norge som den fjerde af parterne (i det følgende benævnt "tillægsaftalen") godkendes herved på Fællesskabets vegne med forbehold af en rådsafgørelse om indgåelse af aftalen. Teksten til tillægsaftalen er knyttet til denne afgørelse.
3. Rådets formand bemyndiges hermed til at udpege den person, der er beføjet til at undertegne aftalen og tillægsaftalen på Fællesskabets vegne med forbehold af senere indgåelse.

Artikel 2 (Foreløbig anvendelse)

Frem til ikrafttrædelsen anvendes aftalen og tillægsaftalen foreløbigt af Fællesskabet og dets medlemsstater i overensstemmelse med deres nationale lovgivning fra den første dag i den måned, der følger efter datoen for den sidste note, med hvilken parterne giver hinanden notifikation om afslutningen af de procedurer, der er nødvendige for at anvende aftalen foreløbigt. Formanden for Rådet bemyndiges til at foranstalte de notifikationer, der er omhandlet i aftalens artikel 5 og i tillægsaftalens artikel 8.

Udfærdiget i Bruxelles, [...]

På Rådets vegne
Formand
[...]

Tillæg 1

LUFTTRANSPORTAFTALE

Amerikas Forenede Stater (i det følgende benævnt "USA") som den første af parterne

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne

Island som den tredje af parterne og

Kongeriget Norge (i det følgende benævnt "Norge") som den fjerde af parterne -

som nærer ønske om at fremme et internationalt luftfartssystem baseret på markedskonkurrence mellem luftfartsselskaber med mindst mulig indgriben og regulering fra det offentlige side,

som ønsker at lette udbygningen af mulighederne inden for international lufttransport, herunder ved at udvikle lufttransportnet, som imødekommer passagerers og befragteres ønske om gode lufttransportydelser,

som ønsker at gøre det muligt for luftfartsselskaber at tilbyde rejsende og befragtere konkurrencedygtige priser og ydelser på åbne markeder,

som ønsker, at alle lufttransportindustriens sektorer, herunder også luftfartsselskabernes ansatte, nyder godt af en liberaliseret aftale,

som nærer ønske om at sikre den højeste grad af flyvesikkerhed og sikkerhedsbeskyttelse i international lufttransport og bekræfter deres alvorlige bekymring over handlinger og trusler imod luftfartøjers sikkerhed, som bringer personer og ejendom i fare, påvirker driften af lufttransport i ugunstig retning samt underminerer offentlighedens tillid til den civile luftfarts sikkerhed,

som bemærker sig konventionen angående international civil luftfart, der blev åbnet for undertegnelse i Chicago den 7. december 1944,

som anerkender, at statsstøtte kan have en negativ virkning på konkurrencesituationen i luftfartssektoren og kan bringe denne aftales grundlæggende mål i fare,

som bekræfter, hvor vigtigt det er at beskytte miljøet i forbindelse med udvikling og gennemførelse af international luftfartspolitik,

som noterer sig vigtigheden af forbrugerbeskyttelse, herunder den beskyttelse, som er fastsat i konventionen om indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring, udfærdiget i Montreal den 28. maj 1999,

som agter at bygge videre på eksisterende aftaler for at åbne adgangen til markederne og skabe størst mulige fordele for forbrugere, luftfartsselskaber, arbejdskraft og befolkninger på begge sider af Atlanterhavet,

som anerkender vigtigheden af at fremme deres luftfartsselskabers adgang til de globale kapitalmarkeder for at styrke konkurrenceevnen og fremme denne aftales mål,

som agter at blive et verdensforbillede for så vidt angår fremme af liberaliseringen inden for denne vigtige økonomiske sektor -

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

Definition

"Part": enten USA eller Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, Island eller Norge.

Artikel 2

Anvendelse af bilag I og II

Bestemmelserne i den lufttransportaftale, som Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater og Amerikas Forenede Stater undertegnede den 25. og 30. april 2007 (i det følgende benævnt "lufttransportaftalen") og er vedlagt som bilag I, gælder for alle parter i denne aftale, jf. dog bilag II. Lufttransportaftalens bestemmelser gælder for Island og Norge, som om de var medlemmer af Det Europæiske Fællesskab, så alle medlemsstaternes rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale gælder også for Island og Norge. Bilag I og II udgør en integrerende del af denne aftale.

Artikel 3

Ophør

1. USA eller Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater kan på et hvilket som helst tidspunkt skriftligt via de diplomatiske kanaler meddele de andre tre parter sin beslutning om at bringe aftalen eller denne aftales foreløbige anvendelse til ophør i henhold til artikel 5. En genpart af opsigelsen sendes samtidig til Organisationen for International Civil Luftfart. Denne aftale ophører, eller den foreløbige anvendelse af denne aftale udløber, ved midnat (GMT) ved udgangen af Den Internationale Luftfartssammenslutnings (IATA's) trafikseson, som er i kraft et år fra datoen for den skriftlige meddelelse, medmindre opsigelsen trækkes tilbage efter aftale mellem alle parterne inden udgangen af denne periode.

2. Island eller Norge kan på et hvilket som helst tidspunkt skriftligt via de diplomatiske kanaler meddele de øvrige parter sin beslutning om at trække sig ud af denne aftale eller bringe dens foreløbige anvendelse til ophør i henhold til artikel 5. En genpart af opsigelsen sendes samtidig til Organisationen for International Civil Luftfart. Trækker et land sig ud af denne aftale eller bringer dens foreløbige anvendelse til ophør, får dette virkning ved midnat (GMT) ved udgangen af den IATA trafikseson, som er i kraft et år fra datoen for den skriftlige meddelelse, medmindre opsigelsen trækkes tilbage efter aftale mellem den part, som indgav den skriftlige opsigelse, Amerikas Forenede Stater og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater inden udgangen af denne periode.

3. USA eller Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater kan på et hvilket som helst tidspunkt skriftligt via de diplomatiske kanaler meddele Island og Norge sin beslutning om at bringe aftalen eller denne aftales foreløbige anvendelse til ophør for Islands eller Norges vedkommende. Genparter af en sådan meddelelse sendes samtidig til de to øvrige parter i denne aftale og til Organisationen for International Civil Luftfart. Ophører denne aftale eller

bringes dens foreløbige anvendelse til ophør for Islands eller Norges vedkommende, får dette virkning ved midnat (GMT) ved udgangen af den IATA trafikseson, som er i kraft et år fra datoen for den skriftlige meddelelse, medmindre opsigelsen trækkes tilbage efter aftale mellem Amerikas Forenede Stater, Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater og den part, som modtog meddelelsen, inden udgangen af denne periode.

4. De i denne artikel omhandlede diplomatiske noter til eller fra Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater fremsendes alt efter tilfældet til eller fra Det Europæiske Fællesskab.

5. Uanset de øvrige bestemmelser i denne artikel gælder det, at hvis lufttransportaftalen bringes til ophør, ophører denne aftale på samme tidspunkt.

Artikel 4

Registrering hos ICAO

Denne aftale og alle ændringer af den registreres hos Organisationen for International Civil Luftfart.

Artikel 5

Foreløbig anvendelse

Frem til aftalens ikrafttræden i henhold til artikel 6 anvendes den foreløbigt fra den første dag i den måned, der følger efter datoen for den sidste meddelelse, med hvilken hver part giver de øvrige parter notifikation om afslutningen af de procedurer, der er nødvendige for at anvende denne aftale foreløbigt. Bringes lufttransportaftalen til ophør i medfør af dennes artikel 23, eller udløber dens foreløbige anvendelse i medfør af aftalens artikel 25, udløber anvendelsen af nærværende aftale på samme tidspunkt.

Artikel 6

Ikrafttræden

Denne aftale træder i kraft fra datoen for den seneste af: 1) lufttransportaftalens ikrafttræden og 2) én måned efter datoen for den sidste note i en udveksling af diplomatiske noter mellem parterne, hvor de bekræfter, at alle nødvendige ikrafttrædelsesprocedurer for denne aftale er afsluttet. Med henblik på denne udveksling af diplomatiske noter skal diplomatiske noter til eller fra Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater fremsendes alt efter tilfældet til eller fra Det Europæiske Fællesskab. Den eller de diplomatiske noter fra Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater skal omfatte meddelelser fra hver medlemsstat, som bekræfter, at den pågældende medlemsstats procedurer for aftalens ikrafttræden er afsluttet.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

UDFÆRDIGET i ..... den ..... dag i ....., i fire eksemplarer.

For Amerikas Forenede Stater:

[For hver af EU-medlemsstaterne:]

For Det Europæiske Fællesskab:

For Island:

For Kongeriget Norge:

LUFTTRANSPORTAFTALE

[EUT L 134/4 af 25.5.2007]

Bilag II

Særlige bestemmelser med hensyn til Island og Norge

Luftransportaftalens bestemmelser med følgende ændringer gælder for alle parter i denne aftale. Luftransportaftalens bestemmelser gælder for Island og Norge, som om de var medlemmer af Det Europæiske Fællesskab, så alle medlemsstaternes rettigheder og forpligtelser i henhold til denne aftale gælder også for Island og Norge.

1. Luftransportaftalens artikel 1, stk. 9, affattes som følger:

“territorium”: For USA dækker begrebet landområderne (kontinentet og øer), indre farvande og territorialfarvande underlagt USA's højhedsret eller jurisdiktion, og for Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater de landområder (kontinentet og øer), indre farvande og territorialfarvande, som aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde finder anvendelse på og på de vilkår, der er fastlagt i denne aftale og alle senere instrumenter, med undtagelse af landområder og indre farvande, der henhører under Fyrstendømmet Liechtensteins højhedsområde eller jurisdiktion; anvendelsen af denne aftale på Gibraltar lufthavn foregriber ikke henholdsvis Kongeriget Spaniens og Det Forenede Kongeriges retlige holdning til deres uoverensstemmelse med hensyn til suveræniteten over det område, lufthavnen er beliggende på, og heller ikke den fortsatte ikke-anvendelse på lufthavnen i Gibraltar af Det Europæiske Fællesskabs luftfartsforanstaltninger, der var gældende pr. 18. september 2006 mellem medlemsstaterne, i overensstemmelse med den ministererklæring vedrørende Gibraltar lufthavn, der blev vedtaget den 18. september 2006 i Cordoba, og

2. Artikel 23 til 26 finder ikke anvendelse på Island og Norge.

3. Følgende føjes til del 1 i bilag 1:

w) Island: Lufttrafikaftale, undertegnet i Washington den 14. juni 1995, ændret ved udveksling af noter den 1. marts 2002, ændret ved udveksling af noter den 14. august 2006 og den 9. marts 2007.

x) Kongeriget Norge: Lufttrafikaftale, effektueret ved udveksling af noter i Washington den 6. oktober 1945; ændret ved udveksling af noter den 6. august 1954, ændret ved udveksling af noter den 16. juni 1995.

4. Del 2 i bilag 1 affattes på følgende måde:

Uanset dette bilags del 1 gælder for områder, som ikke er omfattet af definitionen af "territorium" i aftalens artikel 1, at aftalerne i litra e) (Danmark-USA), litra g) (Frankrig-USA), litra v) (UK-USA) og litra x) (Norge-USA) i del 1 fortsat finder anvendelse i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i disse aftaler.

5. Del 3 i bilag 1 affattes på følgende måde:

Uanset denne aftales artikel 3 har amerikanske luftfartsselskaber ikke ret til at levere rene fragttjenester, som ikke er en del af en rute, der betjener USA, til eller fra destinationer i medlemsstaterne, undtagen til og fra destinationer i Den Tjekkiske Republik, Den Franske Republik, Forbundsrepublikken Tyskland, Storhertugdømmet Luxembourg, Republikken Malta, Republikken Polen, Den Portugisiske Republik, Den Slovakiske Republik, Island og Kongeriget Norge.

6. I slutningen af artikel 3, i bilag 2, tilføjes følgende:

For Island og Norge omfatter det bl.a., men er ikke begrænset til, artikel 53, 54 og 57 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og gennemførelsesbestemmelserne til aftalen samt eventuelle ændringer heraf.

Tillæg 2

TILLÆGSAFТАLE

mellem

Kongeriget Norge som den første af parterne,

Island som den anden af parterne,

og

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den tredje af parterne,

vedrørende

anvendelsen af lufttransportaftalen mellem

Amerikas Forenede Stater som den første af parterne,

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater som den anden af parterne,

Kongeriget Norge som den tredje af parterne

og Island som den fjerde af parterne -

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Kommissionen har på Fællesskabets og medlemsstaternes vegne forhandlet om en lufttransportaftale med Amerikas Forenede Stater i overensstemmelse med Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger.

(2) Lufttransportaftalen mellem Fællesskabet og dets medlemsstater på den ene side og Amerikas Forenede Stater på den anden side ("lufttransportaftalen") blev parafet den 2. marts 2007, undertegnet for EU's vedkommende i Bruxelles den 25. april 2007 og for USA's vedkommende i Washington den 30. april 2007, og den anvendes foreløbigt fra den 30. marts 2008.

(3) Island og Kongeriget Norge (i det følgende benævnt "Norge"), der er fuldgyldige medlemmer af det fælleseuropæiske luftfartsmarked i kraft af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, er tiltrådt lufttransportaftalen med en aftale af samme dato, (i det følgende benævnt "aftalen"), der indeholder lufttransportaftalen som et bilag I.

(4) Det er nødvendigt at fastsætte en procedure for i givet fald at træffe afgørelse om, hvordan rettigheder i medfør af lufttransportaftalens artikel 21, stk. 3, suspenderes.

(5) Det er endvidere nødvendigt at fastlægge en procedure for Norges og Islands deltagelse i Det Fælles Udvalg, der er nedsat i henhold til lufttransportaftalens artikel 18, og i voldgiftsproceduren i henhold til lufttransportaftalens artikel 19 for derigennem at sikre det

nødvendige samarbejde, udveksling af oplysninger og samråd forud for Det Fælles Udvalgs møder, samt med henblik på gennemførelse af visse af aftalens bestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende flyvesikkerhed, sikkerhedsbeskyttelse, tildeling og tilbagekaldelse af trafikrettigheder og statsstøtte —

ER DER OPNÅET ENIGHED OM FØLGENDE:

Artikel 1

Meddelelse

Beslutter Fællesskabet og dets medlemsstater at bringe aftalen til ophør efter aftalens artikel 3, afslutte den foreløbige anvendelse af denne eller trække meddelelser herom tilbage, underretter Kommissionen Island og Norge om dette øjeblikkeligt, og før meddelelsen gives videre ad diplomatiske kanaler til Amerikas Forenede Stater. Norge og/eller Island underretter ligeledes øjeblikkeligt Kommissionen om sådanne beslutninger i givet fald.

Artikel 2

Forhandlinger om næste fase og suspension af trafikrettigheder

1. Kommissionen gennemfører forhandlinger om den næste fase som omhandlet i lufttransportaftalens artikel 21, stk. 2, på vegne af Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater. Med henblik på Norges og Islands fortsatte tilknytning til den reviderede lufttransportaftale efter forhandlingerne om den næste fase deltager Norge og Island i forhandlingerne som observatører og inddrages til dette formål i Det Europæiske Fællesskabs forberedende arbejde på linje med Fællesskabets medlemsstater.
2. Hvis der ikke er blevet indgået en aftale for næste fase inden 12 måneder efter påbegyndelsen af den gennemgang, der er omhandlet i lufttransportaftalens artikel 21, stk. 3, kan Norge og Island i lighed med enhver EF-medlemsstat inden for de følgende 15 dage underrette Kommissionen om, hvilke trafikrettigheder de eventuelt måtte ønske at suspendere for deres område. Sådanne trafikrettigheder må ikke omfatte nogen af de rettigheder, der er nævnt i bilag I til lufttransportaftalen.
3. På grundlag af de meddelelser, der modtages fra medlemsstaterne, Norge og/eller Island opstiller Kommissionen en liste over trafikrettigheder, der skal suspenderes, og fremsender den til Rådet. Formanden for Rådet giver derefter på vegne af Fællesskabet og dets medlemsstater Norge og Island meddelelse til Amerikas Forenede Stater om suspension af trafikrettighederne på listen, jf. lufttransportaftalens artikel 21, stk. 3. De berørte medlemsstater, Norge og/eller Island træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på suspendering af sådanne rettigheder fra den første dag i Den Internationale Luftfartssammenslutnings (IATA's) trafikseson, der begynder tidligst 12 måneder efter den dato, hvor der blev givet meddelelse om suspenderingen.
4. Uanset stk. 3 i denne artikel kan Rådet med enstemmighed og på forslag af Kommissionen beslutte ikke at give meddelelse om suspendering eller efterfølgende trække den tilbage.

Artikel 3

Det Fælles Udvalg

1. Fællesskabet, dets medlemsstater og Norge og Island repræsenteres i Det Fælles Udvalg, som er nedsat i medfør af lufttransportaftalens artikel 18, af repræsentanter for Kommissionen, medlemsstaterne, Norge og Island.

2. Fællesskabets, dets medlemsstaters og Norges og Islands holdning inden for Det Fælles Udvalg forelægges af Kommissionen undtagen for områder, som inden for EU hører under medlemsstaternes enekompetence; i dette tilfælde forelægges den af henholdsvis medlemsstaterne, Island og/eller Norge.

3. Norges og Islands holdning i Det Fælles Udvalg i spørgsmål, som er omfattet af lufttransportaftalens artikel 14 og 20, eller som ikke kræver vedtagelse af en beslutning med retsvirkning, vedtages af Norge og Island efter aftale med Kommissionen.

4. For så vidt angår andre beslutninger i Det Fælles Udvalg om anliggender, som er omfattet af forordninger og direktiver under aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, fastlægges Fællesskabets, dets medlemsstaters, Norges og Islands holdning af Kommissionen efter aftale med Norge og Island.

5. For så vidt angår andre beslutninger i Det Fælles Udvalg om anliggender, som ikke er omfattet af forordninger og direktiver under aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, fastlægges Kongeriget Norges og Islands holdning af Norge og Island efter aftale med Kommissionen.

6. Kommissionen træffer passende foranstaltninger for at sikre Norges og Islands fulde deltagelse i en eventuel koordinering, høring eller møder med henblik på at udforme beslutninger blandt sine medlemsstater og adgang til relevante oplysninger som forberedelse til de møder, som skal afholdes i Det Fælles Udvalg.

Artikel 4

Voldgift

1. Kommissionen repræsenterer Fællesskabet, dets medlemsstater og Norge og Island i voldgiftssager efter lufttransportaftalens artikel 19.

2. Kommissionen træffer i givet fald foranstaltninger for at sikre, at Norge og Island inddrages i forberedelsen og koordineringen af sådanne voldgiftssager.

3. Beslutter Rådet at suspendere fordele efter lufttransportaftalens artikel 19, stk. 7, underrettes Norge og Island om denne beslutning. Norge og/eller Island underretter ligeledes Kommissionen om sådanne beslutninger i givet fald.

4. Enhver anden passende foranstaltning i spørgsmål, der inden for EU hører under Fællesskabets kompetence, som skal træffes i medfør af lufttransportaftalens artikel 19, besluttet af Kommissionen med bistand fra et særligt udvalg bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne, der er udpeget af Rådet, og fra Norge og Island.

Artikel 5

Udveksling af oplysninger

1. Norge og Island giver straks meddelelse til Kommissionen om enhver afgørelse om at afslå, tilbagekalde, suspendere eller indskrænke tilladelser til luftfartsselskaber i Amerikas Forenede Stater, som de har truffet i medfør af lufttransportaftalens artikel 4 og 5. Kommissionen giver ligeledes straks meddelelse til Norge og Island om sådanne afgørelser truffet af medlemsstater.

2. Norge og Island giver straks meddelelse til Kommissionen om alle anmodninger og meddelelser, som de fremsender eller modtager i medfør af lufttransportaftalens artikel 8. Kommissionen giver ligeledes straks meddelelse til Norge og Island om sådanne anmodninger og meddelelser, som fremsendes eller modtages af medlemsstater.

3. Norge og Island giver straks meddelelse til Kommissionen om alle anmodninger og meddelelser, som de fremsender eller modtager i medfør af lufttransportaftalens artikel 9. Kommissionen giver ligeledes straks meddelelse til Norge og Island om sådanne anmodninger og meddelelser, som fremsendes eller modtages af medlemsstater.

Artikel 6

Statsstøtte

1. Hvis Norge eller Island mener, at påtænkt eller faktisk støtte fra en statslig enhed på Amerikas Forenede Staters territorium vil have de negative virkninger på konkurrencesituationen, der er omhandlet i lufttransportaftalens artikel 14, stk. 2, skal de gøre Kommissionen opmærksom på situationen. Hvis en medlemsstat gør Kommissionen opmærksom på en tilsvarende situation, gør Kommissionen ligeledes Norge og Island opmærksom på denne.

2. Kommissionen, Norge og Island kan tage kontakt til den pågældende statslige enhed eller anmode om et møde i Det Fælles Udvalg, der er nedsat i medfør af lufttransportaftalens artikel 18.

3. Kommissionen, Norge og Island underretter straks hinanden, hvis de kontaktes af Amerikas Forenede Stater i medfør af lufttransportaftalens artikel 14, stk. 3.

Artikel 7

Ophør

1. En part kan når som helst ad diplomatiske kanaler give de andre parter skriftlig meddelelse om sin beslutning om at opsig denne tillægsaftale eller afbryde dennes foreløbige anvendelse. Denne tillægsaftale ophører eller anvendes ikke længere foreløbigt ved midnat (GMT) seks måneder efter datoen for den skriftlige meddelelse om opsigelse eller afbrydelse af den foreløbige anvendelse, medmindre opsigelsen trækkes tilbage efter aftale mellem parterne, inden denne periode udløber.

2. Uanset denne artikels øvrige bestemmelser gælder det, at hvis aftalen ophører, eller dennes foreløbige anvendelse afbrydes, ophører tillægsaftalen eller dennes foreløbige anvendelse afbrydes på samme tidspunkt.

Artikel 8

Foreløbig anvendelse

Frem til aftalens ikrafttræden i henhold til artikel 9 aftaler parterne i overensstemmelse med deres nationale lovgivning at anvende denne tillægsaftale foreløbigt fra datoen for undertegnelse af denne tillægsaftale, dog ikke før datoen for den foreløbige anvendelse, jf. aftalens artikel 5.

Artikel 9

Ikrafttræden

Denne tillægsaftale træder i kraft på det seneste af følgende tidspunkter: enten a) én måned efter datoen for den sidste note i en udveksling af diplomatiske noter mellem parterne, hvor de bekræfter, at alle nødvendige ikrafttrædelsesprocedurer for denne tillægsaftale er afsluttet, eller b) på datoen, hvor aftalen træder i kraft eller anvendes foreløbigt.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, som er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne tillægsaftale.

UDFÆRDIGET i tre eksemplarer i ..... den ..... dag i ....., i tre eksemplarer på dansk.

For Kongeriget Norge:

For Island:

For Det Europæiske Fællesskab: